

STIL ȘI ELEGANȚĂ – PRODUSE VESTIMENTARE PENTRU PERSOANE CU DIZABILITĂȚI LOCOMOTORII

ROȘCA Mălina Ioana^{1,2*}, VATRĂ Ana-Diana^{1,2},
AVĂDANEI Manuela Lăcrămioara¹, LUPOAE Florentina³

¹Universitatea Tehnică “Gheorghe Asachi” Iași, România

²Gemini CAD Systems a Lectra Company SA ³BANGSONIC SRL

*Corresponding author: ROȘCA Mălina Ioana:

e-mail malina-ioana.rosca@student.tuiasi.ro

Abstract: Over the years, clothing collections for people with disabilities have become an interesting topic and a sought-after niche for the research and development of new designs and for a social study of inclusion in the field of work. For this category of consumers, the choice of clothing is not very wide; they have to keep looking and make various compromises until they find something that meets their needs. This paper presents a collection of garments developed with the specific needs and wishes of people with disabilities in mind. Through a desk study involving persons with physical disabilities, the details of the model were identified by analyzing their responses. In the end, a collection of fashionable and functional women’s clothing was proposed that offers comfort, the feeling of beauty and uniqueness.

Key Words: persons with disabilities, clothes with a specific destination, social study of inclusion, customized needs, functional clothing

Abstract: În decursul anilor, colecțiile de îmbrăcăminte destinate persoanelor cu dizabilități a devenit un subiect de interes cât și o nișă de cercetare pentru dezvoltare de noi modele de produse de îmbrăcăminte perfect adaptate nevoilor lor cât și de studiu social privind incluziune în societate. Pentru această categorie de consumatori, oferta de produse de îmbrăcăminte din care pot alege nu este foarte largă; ei trebuie să caute mult și să facă diverse compromisuri până găsesc produsul care să corespundă cât mai bine nevoilor lor. Această lucrare prezintă o colecție de articole de îmbrăcăminte pentru femei, care au fost elaborate pe baza nevoilor și dorințelor exprimate de acest segment de clienți. Pentru a identifica cerințele și dorințele clienților s-a desfășurat o cercetare de piață; răspunsurile primite au fost centralizate și pe baza lor s-au definit elementele stilistice ale colecției de modele. S-a propus o colecție de produse vestimentare pentru femei, produse funcționale, care oferă senzația de confort, frumusețe și unicitate.

Cuvinte-cheie: persoane cu dizabilități, produse de îmbrăcăminte cu destinație specifică, studiu social de incluziune, nevoi personalizate, îmbrăcăminte funcțională

1. INTRODUCERE

A crea sau a recrea un articol vestimentar reprezintă un mod prin care se poate defini personalitatea clienței/ clientului căreia/căruia îi este destinat articolul. Produsul vestimentar induce o stare de bine, confort, dar în același timp îndeplini un vis sau o aspirație. La momentul actual, implicarea clientului este din ce în ce mai activă; designerul este cel care oferă sugestii stilistice și alege materiale pentru a îndeplini anumite cerințe și necesități, concentrate pe nevoile purtătorului.

Figura 1: Persoane cu dizabilități locomotorii [8]

Proiectarea și realizarea produselor de îmbrăcăminte se află sub incidența unor factori, ca de exemplu: vârstă, anotimp sau sezon, poziția socială, educația, stilul sau genul preferat. Concordanța dintre vestimentație și personalitatea purtătorului este foarte importantă și îi asigură acestuia confortul psiho-senzorial necesar. Poate că, în ciuda a milioane de potențiali clienți din întreaga lume, brandurile renumite în domeniul modei și-au îndreptat atenția către o piață de clienți specială, persoane cu dizabilități, care au nevoi și cerințe deosebite. Pentru producători, aceasta este o piață de nișă, care aduce noi provocări atât în partea de creație, cât și în partea de fabricație [7].

Figura 2: Integrarea în societate a persoanelor cu dizabilități [8]

Dizabilitatea este termenul general pentru deficiențe, limitări ale activității și restricții de partajare, referindu-se la aspectele negative ale interacțiunii dintre individ și la factorii contextualii ai factorilor individuali (factori de mediu și personali)[1]. CRPD (Comitetul pentru drepturile persoanelor cu dizabilități) recunoaște că dizabilitatea este "un concept în evoluție", dar subliniază, de asemenea, că "dizabilitatea rezultă din interacțiunea persoanelor cu deficiențe și barierele de atitudine și de mediu care împiedică participarea lor deplină și efectivă în societate pe o bază egală cu ceilalți"[12].

Persoanele cu dizabilități trebuie să fie informate, consultate și să beneficieze de oportunități de participare activă și de măsuri adecvate pentru exercitarea sau revendicarea drepturilor lor. În acest sens, actorii sociali, economici și politici implicați în promovarea, protecția și asigurarea exercitării drepturilor persoanelor cu dizabilități

trebuie să lucreze în parteneriat și să prevină apariția de noi bariere în toate aspectele vieții astfel încât să asigure valorificarea cât mai eficientă a resurselor existente [6].

Dizabilitatea este o noțiune ce privește drepturile omului [8] deoarece:

- Persoanele cu dizabilități se confruntă cu inegalități → de exemplu, atunci când li se refuză accesul egal la îngrijire medicală, angajare, educație sau participare politică din cauza handicapului lor.
- Persoanele cu dizabilități sunt supuse unor încălcări de demnitate → de exemplu, atunci când sunt supuse violenței, abuzului, prejudecăților sau nerespectării datorită handicapului lor.
- Li se refuză dreptul de autonomie.

Tipul și severitatea dizabilității pot afecta gradul în care persoanele în care aceste persoane pot fi integrate în piața muncii. În acest moment, angajatorii asigură accesul persoanelor cu dizabilități la piața muncii, în corelație cu nivelul de dizabilitate și pregătirea lor profesională, dar oferta de locuri de muncă nu este foarte variată [3].

Figura 3: Persoane cu dizabilități la locul de muncă [9]

În domeniul educației, se fac eforturi pentru a asigura accesul acestei categorii de persoane la formare profesională; se urmărește integrarea acestora în diferite programe, care să le asigure o viață cât mai normală.

Nevoile lor sunt specifice și nu pot fi tratate la comun; identificarea nevoilor și a soluțiilor potrivite pentru rezolvarea parțială sau totală a acestora, poate determina o îmbunătățire a calității vieții și de creștere a șanselor de integrare în societate [2].

3. ANALIZA NEVOILOR ÎN DOMENIUL VESTIMENTAR ALE PERSOANELOR CU DIZABILITĂȚI LOCOMOTORII

Handicapul fizic este o categorie extrem de eterogenă, care se raportează la varietatea largă a dizabilităților fizice, cu referire directă la mobilitatea fizică. Inițiativele naționale și internaționale (de exemplu, Regulile Standard ale Națiunilor Unite privind Egalizarea șanselor persoanelor cu handicap [3]) au reglementat drepturile persoanelor cu handicap fizic în anul 2006 a Convenției Națiunilor Unite privind Drepturile Omului cu Dizabilități PDCR. Acest raport mondial privind handicapul fizic oferă cadrul legislativ de aplicare a CRPD (Comitetul pentru drepturile persoanelor cu dizabilități)[8].

Handicapul fizic poate fi consecința unor cauze, ca de exemplu: Accident, Boli,

Anomaliile cromozomiale.

Persoanele cu dizabilități fizice au dificultăți în efectuarea unor tipuri de mișcări (deplasare, coordonare, precizie, postură); aceste persoane nu pot executa mișcări complexe, repetitive și cu amplitudine mare[5].

Figura 4: Orteză și proteză pentru membrele inferioare [10]

În cazul persoanelor care au dizabilitate la nivelul membrelor inferioare, soluția de rezolvare a acestei probleme este de a utiliza o orteză sau proteză specifică. Aceste dispozitive medicale contribuie la susținerea greutății corporale, în poziția statică și dinamică a acestuia și trebuie să îi asigure purtătorului starea de confort psihologic[4].

Ortezele pentru membrele inferioare sunt dispozitive medicale care ajută în recuperarea post-operatorie a acestora, contribuie la imobilizarea parțială pentru a oferi starea de siguranță și confort utilizatorului. Ortezele pentru membrele inferioare sunt disponibile într-o gamă variată și diversificată (figura 4).[11]

Protezele, rezolvă problema lipsei unei părți a membrului inferior. Ele sunt proiectate și fabricate ca niște structuri artificiale, cât mai apropiate ca formă de segmentul corporal substituit (figura 4).[11]

Persoanele cu dizabilități fizice la nivelul membrelor inferioare au nevoi și cerințe specifice, care sunt determinate de vârstă, ocupație, nivel de educație, resurse financiare, mediul familial și social în care își petrece timpul.

Lucrarea „Stil și eleganță – produse vestimentare pentru persoane cu dizabilități locomotorii” are ca scop dezvoltarea conceptuală a unor modele de produse vestimentare, destinate persoanelor de gen feminin, care au dizabilitate fizică la nivelul membrelor inferioare. Modelele propuse în lucrare au la bază preferințele vestimentare ale acestei categorii de purtători, identificate printr-o cercetare de piață, de tip chestionar.

Structura chestionarului și întrebările au fost stabilite prin colaborare cu un psiholog. Respondentul avea posibilitatea de a nu declara anumite informații personale (vârstă, educație, motivele apariției dizabilității, preocupări sociale).

Chestionarul cuprinde întrebări, structurate în următoarele secțiuni:

- Date de identificare ale respondentului: (nume, prenume, ocupație, educație, etc);
- Identificarea tipului de dizabilitate și a modului de integrare în societate;
- „Cum s-a schimbat percepția dumneavoastră asupra vieții din momentul în care v-ați confruntat cu această situație?”;

- „Cum a decurs reintegrarea în societate?”;
- „Cum a fost privită această schimbare de oamenii din exterior?”
- Identificarea preferințelor vestimentare: dacă își găsesc ușor produse vestimentare potrivite, dacă au probleme în utilizarea acestora (funcționalitate), dacă calitatea acestor produse este corespunzătoare sau nu:
- „Aveți senzație de durere(nivel minim) sau disconfort fizic când purtați anumite articole vestimentare? Dacă răspunsul este da, care sunt aceste articole?”;
- „Ați dezvoltat inhibiții în purtarea unui articol vestimentar care vă pune în evidență dizabilitatea?”;
- „Încercați să vă ascundeți dizabilitatea prin produse vestimentare?”;
- „Care sunt articolele vestimentare care vă oferă confortul necesar?”

Din analiza răspunsurilor primite, se identifică următoarele probleme comune și se desprind următoarele concluzii:

- Sunt situații frecvente când persoanele cu dizabilități fizice au nevoie de căi speciale de acces, asistență medicală specială și de un mediu informațional adaptat nevoilor lor, pentru a le permite integrarea în sistemul socio-profesional;
- Din punct de vedere vestimentar, cele care au răspuns la chestionar au afirmat că nu au o ofertă variată de articole vestimentare din care să își aleagă produsele necesare nevoilor și preferințelor lor. În general, optează mai mult pentru ținute vestimentare compuse din 2 categorii principale: cu sprijin pe umeri (bluze/cămăși, tricouri, pulovere, jachete) și produse cu sprijin în talie (pantaloni). În cazul produsului vestimentar- pantaloni, respondenții au afirmat că modelele existente pe piață, din rândul cărora pot opta, nu le asigură confort la purtare, accesibilitate la îmbrăcare/ dezbrăcare.
- Aproximativ 76% din respondenți au afirmat că nu se simt inhibați dacă aleg să poarte un articol vestimentare care nu le maschează dizabilitatea. Oferta de aceste produse nu este foarte variată și mai presus de acesta lucru, societatea nu este pregătită pentru a-i accepta așa cum sunt. Cele care au răspuns la chestionar și-au manifestat dorința de a avea la dispoziție modele de produse vestimentare specifice genului lor, rochii, sarafane, accesibile pentru îmbrăcare/ dezbrăcare ușoară, lejere sau mai puțin lejere, din care să poată alege în funcție de propriile dorințe (educație, stil vestimentar, vârstă, etc.)

Oferta de produse vestimentare este direcționată către clienți care nu au aceste probleme specifice. În cazul persoanelor cu dizabilitate fizică, acestea își găsesc mai greu articole vestimentare elegante (rochii), funcționale, potrivite nevoilor lor, care să le pună în evidență feminitatea și să le asigure șansa de integrare în societate.

Pe baza preferințelor exprimate în ceea ce privește detaliile stilistice (lungime de produs și grad de ajustare) se propune o colecție de produse de îmbrăcăminte pentru femei, bazată pe combinații cromatice de materiale și elemente tehnice de diversificare (linii longitudinale de divizare, asimetrii, elemente cu suprafețe variabile).

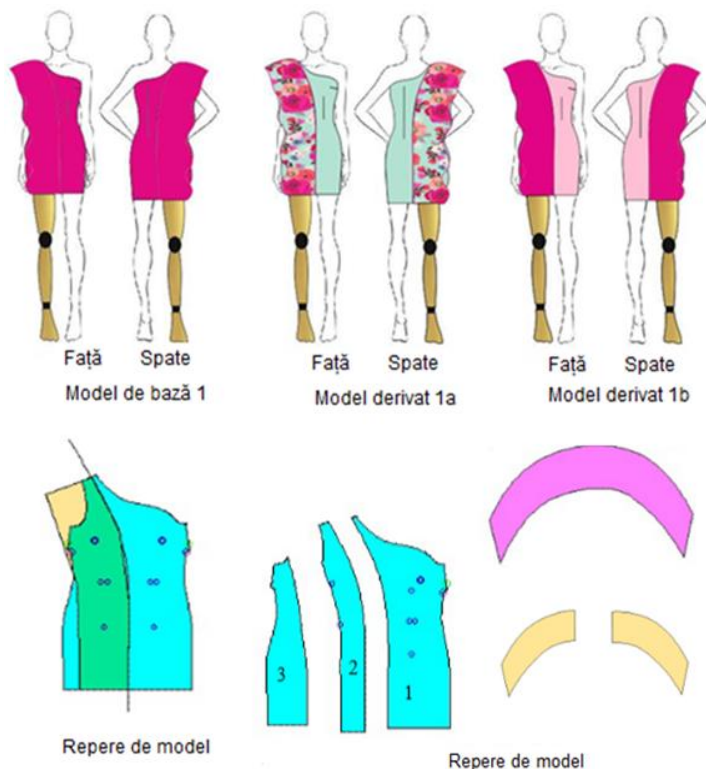

Figura 5: Model 1 (model de bază și modele obținute prin diversificare cromatică; repere de model)

Modelul 1 (Fig. 5) are terminația superioară asimetrică, un decolteu ce pune în valoare partea superioară a corpului (un umăr dezgolit), și care prezintă două volane suprapuse, de lățimi diferite, plasate asimetric, diagonal, pe lungimea rochiei. Ajustarea rochiei pe corp se realizează prin metode constructive, prin pense și cambrări (pe linia laterală, pe linia de simetrie a spatelui).

Geometria volanelor din structura produsului are rolul de a muta atenția privitorului de pe partea corpului unde este prezentă dizabilitatea, respectiv este poziționată proteza, asupra lor; volanele sunt realizate din materiale stabile, monocrome sau combinații de materiale uni sau cu desene de culoare.

Finisarea interioară a rochiei se realizează prin repere cu geometrii similare cu cele exterioare, croite din același materiale ca cele exterioare. Modul de poziționare al volanului și geometria acestuia, forma decolteului și nu în ultimul rând lungimea produsului îi conferă purtătoarei, eleganța, stil, încredere și confort la purtare, îmbrăcare, dezbrăcare.

Modelul 2 (Fig. 6) are aceeași geometrie a terminației superioare ca a modelului din Fig. 5, aceeași lungime de produs și mod de rezolvare constructiv- estetică. Acest model are un volan scurt și o fustă asimetrică, numai pentru jumătate de produs.

Produsul prezentat poate fi confecționat din materiale uni, sau cu imprimeuri, perfect echilibrat din punct de vedere cromatic, pentru a scoate în evidență geometria și modul de poziționare a volanului și a fustei.

Figura 6: Model 2 (model de bază și modele obținute prin diversificare cromatică; repere de model)

Modelul 3 este un compleu (Fig.7), rochie și jachetă asimetrică; jacheta este plasată pe partea corpului unde se găsește proteza. Acest model este ușor avangardist, deoarece purtătoarea îmbracă numai jumătate dintr-o jachetă. Jacheta poate fi confecționată din același tip de material ca și rochia, din material uni în contrast cu materialul rochiei sau din material cu desene geometrice sau florale.

Figura 7: Model 3 – Complex - model de bază și modele obținute prin diversificare cromatică

4. CONCLUZII

Modelul propus in Fig. 5 a fost realizat fizic și testat de către o persoană care a avut amabilitatea de a evalua produsul la purtare.

După ce a purtat produsul a transmis câteva reflecții personale, din care se pot menționa următoarele:

"În momentul în care m-am îmbrăcat cu această rochie m-am simțit din nou femeie, frumoasă și specială. M-am bucurat că am putut să îmi îndeplinesc o dorință după accident: să-mi găsesc o rochie care să mi se potrivească, să fie elegantă, scurtă și care să îmi definească personalitatea."

"Îmi îndeplinește dorința de a avea o rochie mulată pe corp, care să îmi pună în evidență silueta."

"Materialul din care este confecționată rochia îmi oferă o senzație plăcută la

purtare, culoarea este deosebită și nu îmi îngreunează mersul."

"Îmi dă o stare bună întrucât întrunește toate condițiile. Nu aş schimba nimic. Ideea de volane mi-a plăcut cel mai mult, la fel cum mi-a plăcut și ideea de umăr gol. Lungimea este perfectă și scoate în evidență auriul frumos al cupei protezei."

Figura 8: Prototip fizic model 1

5. Referințe

1. Zola IK. Toward the necessary universalising of a disability policy. *The Milbank Quarterly*, 1989,67:Suppl 2 Pt 2401-428. doi:10.2307/3350151 PMID:2534158
2. Campbell J, Oliver M. Disability politics: understanding our past, changing our future. London, Routledge, 1996.
3. Standard rules on the equalisation of opportunities of persons with disabilities, New York, United Nations, 2003.
4. Thomas C. Female forms: experiencing and understanding disability. Buckingham, Open University Press, 1999.
5. The International Classification of Functioning. Disability and Health. Geneva, World Health Organization, 2001.
6. Commission on Social Determinants of Health. Closing the gap in a generation: Health equity through action on the social determinants of health. Geneva, World Health Organization, 2008.
7. Scheer JM, Kroll T, Neri MT, Beatty P. Access barriers for persons with disabilities: the consumers perspective. *Journal of Disability Policy Studies*, 2003,13:221-230. doi:10.1177/104420730301300404
8. Quinn G, Degener T. A survey of international, comparative and regional disability law reform. In: Breslin ML, Yee S, eds. Disability rights law and policy - international and national perspectives. Ardsley, Transnational, 2002a.
9. <https://ro.pinterest.com/pin/112730796915053737/>,
10. <https://ro.pinterest.com/pin/535787686934945182/>
11. <https://sistemeortopedice.ro/30-orteze-membre-inferioare1>
12. <http://www.cdep.ro>